

I. POPIS ORGANIZÁCIE

1. HISTÓRIA NEZISKOVEJ ORGANIZÁCIE

Nezisková organizácia Alžbetka, n.o. so sídlom, Školská 4, 052 01 Spišská Nová Ves bola zaregistrovaná OÚ v Košiciach v registri neziskových organizácií dňa 12.8.2004. Týmto rozhodnutím jej bol odsúhlasený tento druh všeobecne prospešných služieb - organizovanie voľného času detí a mládeže prostredníctvom krúžkovej činnosti, animácia voľného času počas voľných dní organizovaním športových a turistických podujatí, príprava spoločenských a kultúrnych aktivít, možnosť čítania a zapožičiavania si literatúry, duchovná a sociálna pomoc starým a chorým ľuďom, duchovné obnovy, duchovné cvičenia a iné voľnočasové aktivity, usporadúvanie diskusných stretnutí, seminárov, kurzov a prednášok, vydávanie občasníka Alžbetka, zriaďovanie zariadení sociálnych služieb, výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a poskytovanie sociálneho poradenstva. Postupne nezisková organizácia zriaďovala nasledovné zariadenia:

1. **Krízové stredisko (KS)** - Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny udelilo neziskovej organizácii Alžbetka, n.o. akreditáciu na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v krízovom stredisku podľa § 62 zákona č. 305/2005 O sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele pod číslom č. 6238/2006-I/21 AK, ktorá bola predĺžená na ďalších päť rokov na základe rozhodnutia MPSVR SR č. 1624/2011-I/25AK zo dňa 15.4.2011. Krízové stredisko nemá právnu subjektivitu.

2. Dňa 15. 4. 2011 bola neziskovej organizácii udelená akreditácie podľa zákona 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele § 11, §12, §17.

3. **Zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb** začali svoju činnosť 1.12. 2008 (**ZpS a DSS**) na základe registrácie Prešovského samosprávneho kraja, ktorý ako príslušný orgán v zmysle § 71a zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci vyhovel žiadosti neziskovej organizácie Alžbetka a zaradil Dom sv. Jozefa do registra subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby v zmysle citovaného zákona na území Prešovského samosprávneho kraja dňa 16. 7. 2008.

4. **Materská škola (MŠ)** bola zaradená do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky rozhodnutím MŠ SR pod číslom 7781/2010-917 ako súkromná materská škola s dátumom začatia činnosti od 1. septembra 2010.

5. **Domov na pol ceste** bol zapísaný do registra poskytovateľov sociálnych služieb v zmysle §12 Zákona č. 448/2008 na Košickom samosprávnom kraji dňa 22.11.2011. Jeho kapacita je 6 miest pre mladých dospelých po skončení ústavnej starostlivosti vo veku od 18 – 25 rokov. Činnosť Domova na pol ceste začala v priebehu 1. polroku 2012.

2. DEFINOVANIE VÍZIE, POSLANIA, KRÁTKODOBÝCH A DLHODOBÝCH CIEĽOV ORGANIZÁCIE

Cieľom odborných pracovníkov, pedagógov a vychovávateľov jednotlivých zložiek je:

- Poskytovať pomoc a oporu jednotlivcom, ktorí to potrebujú vzhľadom na ich sociálnu situáciu;
- Zabezpečovať ich prirodzený vzrast a rozvoj prostredníctvom individuálnych plánov rozvoja osobnosti;
- Prostredníctvom rozvoja skupiny prispieť k rozvoju individuálnych potenciálov jej jednotlivých členov a k obohateniu ich života.
- Zabráňovať sociálnej disfunkčnosti členov rodiny užšou spolupracou s rodinou.
- Pomáhať členom rodiny, aby sa aktívne zúčastňovali na živote rodiny, rozvíjali svoje vlastné chápanie, posilňovali svoju občiansku zodpovednosť a začali sa zaujímať o dianie v spoločnosti.

Základné sociálne poradenstvo poskytované v Krízovom stredisku, v Zariadení pre seniorov i Domove na pol ceste sa prelína všetkými etapami a ako také je v širšom pohľade chápané ako metóda vzdelávania a výchovy, metóda redukovania emocionálneho napätia, metóda pomoci človeku pri riešení problémov a pri hľadaní nových primeranejších foriem života. Nejde teda len o udeľovanie rád, či poskytovanie receptov na riešenie problémov, ale aj o navodenie klienta k samostatnému riešeniu vlastnej krízovej situácie a zodpovednosti.

3. ETICKÉ PRINCÍPY A HODNOTY

V hodnotovom systéme neziskovej organizácie sa zamestnanci snažia vo svojej práci uplatňovať nasledovné etické princípy a hodnoty:

- Mať zmysel pre morálnu zodpovednosť, pre realizáciu mravných ideí, vyjadrených napríklad aj v takých zásadách, akými sú konať dobro, ktorého kritériom je o. i. spravodlivosť voči klientom;
- Rozhodovať v duchu mravného kategorického imperatívu, ktorého kritériom je ľudská ohľaduplnosť ako všeobecne platná zásada;
- Pristupovať ku klientom ako k účelu a nie ako k prostriedku. Mierou všetkých vecí je človek, je hodnotou hodnôť;
- Nespôsobovať utrpenie iným a chrániť život ako najvyššiu hodnotu. Etika úcty k životu, ku všetkým jeho formám prejavu.

Hlavným poslaním každého z nás je byť človekom zodpovedným vo všetkých rovinách – byť zodpovedný k sebe samému, k okolitému svetu a samozrejme k tým, ktorí potrebujú našu pomoc – ku klientom. Celkom prirodzene sa týchto rovín dotýka každá činnosť v rámci sociálnej práce, ktorá je pomocou, podporou, službou a sprevádzaním.

Odborná formácia zamestnancov je zabezpečovaná prostredníctvom seminárov, školení, konferencií a supervíziou.

Duchovnú formáciu zabezpečujú profesori Katolíckej univerzity v Ružomberku.

3. ZÁKLADNÉ PRINCÍPY RIADENIA

Najvyšším orgánom neziskovej organizácie je správna rada, ktorá má svojho predsedu a ďalších štyroch členov. Správna rada volí a odvoláva riaditeľku a určuje tiež jej plat. Riaditeľka je štatutárny orgán, ktorý riadi činnosť neziskovej organizácie a koná v jej mene. Rozhoduje o všetkých záležitostiach neziskovej organizácie v zmysle ustanovení § 23 zákona 213/1997 Z.z. Riaditeľka je oprávnený zúčastňovať sa na rokovaníach správnej rady s hlasom

poradným. Funkčné obdobie riaditeľky je tri roky. Za svoju činnosť zodpovedá správnej rade. V priebehu roku 2012 sa stretli na dvoch zasadnutiach členovia správnej a dozornej rady s riaditeľkou n.o.

Zamestnanci neziskovej organizácie sú riadení riaditeľkou, ktorá riadi ich pracovnú činnosť po všetkých stránkach. Riaditeľka má právo a povinnosť samostatne rozhodovať v rámci platných právnych predpisov, vydáva pracovníkom Nariadenia, Smernice, Pokyny, Úlohy a Oznámenia.

a) Riaditeľka pomáha pracovníkom pri plnení uložených úloh ich odborným vedením a kontroluje výsledky práce.

b) Riaditeľka nesie zodpovednosť za svoje rozhodnutia a za výsledky práce jednotlivých organizačných zložiek.

c) Činnosť jednotlivých organizačných zložiek riadia ich vedúci, ktorých menuje a odvoláva riaditeľka.

d) Každý vedúci pracovník je podriadený riaditeľke, od nej prijíma príkazy a úlohy a jej zodpovedá za ich plnenie. Okrem toho pracovníci jednotlivých organizačných zložiek sú podriadení vedúcim pracovníkom týchto zložiek. Vedúci pomáhajú pracovníkom pri plnení uložených úloh, sú zodpovední za činnosť jednotlivých organizačných zložiek, majú právo vydávať pokyny a úlohy svojim podriadeným pracovníkom a kontrolovať ich plnenie.

e) Riaditeľka od 1.9.2012 menovala dve svoje zástupkyne. Jedna z nich je pre oblasť výchovy v KS, Domove na pol ceste a MŠ. Druhá z nich zastupuje riaditeľku počas jej neprítomnosti v ekonomických záležitostiach vo všetkých zložkách neziskovej organizácie.

Činnosť riaditeľky v roku 2012 bola zameraná na tieto oblasti:

- riadenie a kontrola
- manažment
- fundreising
- vízie a modely práce
- ľudské zdroje
- vzdelávanie
- médiá a publikačná činnosť
- prevencia
- účasť pri vypracúvaní a realizácii projektových zámerov
- aktualizácia web stránky
- legislatívne zmeny

4. PARTNERSKÉ A SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE

V rámci špeciálno-pedagogickej a psychologickej pomoci deťom a mladým ľuďom nezisková organizácia Alžbetka úzko spolupracuje s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva pri Spojenej škole, ul. Fabiniho v Spišskej Novej Vsi, ako aj Špeciálno-pedagogickou poradňou pri Základnej škole internátnej pre sluchovo postihnutých v Levoči. Psychologické vyšetrenia a terapie s klientmi KS a DpC zabezpečujú odborníci - psychologovia týchto poradní.

Na veľmi dobrej úrovni je spolupráca s pracovníkmi sociálneho odboru VÚC v Košiciach a VÚC v Prešove.

Nezisková organizácia Alžbetka má rozvinutú dobrú spoluprácu s Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, ÚPSVR v Košiciach, Spišskej Novej Vsi a iných okresoch či krajoch, s Krajským školským úradom v Košiciach a Školským úradom a oddelením školstva, mládeže a športu v Spišskej Novej Vsi.

Organizácia má uzatvorenú zmluvu s KU v Ružomberku, Univerzitou Konštantína filozofa v Nitre, Trnavskou univerzitou, Vyššou odbornou školou pedagogickou a sociálnou v Prahe o odbornej praxi ich poslucháčov v Krízovom stredisku a Súkromnej materskej škole Alžbetka.

Rovnako na dobrej úrovni je spolupráca so školami, ktoré navštevujú klienti KS, so špeciálnymi pedagógmi, materskými školami v meste Spišská Nová Ves, s detskými domovmi, do ktorých klienti odišli, mestskou políciou mesta Spišská Nová Ves, PZ SR.

Od septembra 2012 sa rozvinula spolupráca neziskovej organizácie s Cirkevným gymnáziom Š. Mišíka v Spišskej Novej Vsi. Je zameraná na dobrovoľnícku pomoc študentov. Na dobrej úrovni je aj spolupráca so študentmi ďalších stredných škôl, ktorí so svojou vychovateľkou z Domova mládeže každoročne pred Vianocami pomôžu klientom KS materiálne.

V uplynulom roku pre klientov KS pripravili program aj študenti z Gymnázia sv. Františka Assiského z Levoče.

II. AKTIVITY ORGANIZÁCIE

1. REALIZOVANÉ PROGRAMY, PROJEKTY, AKTIVITY

A. KRÍZOVÉ STREDISKO

Je preventívne a prvokontaktné zariadenie.

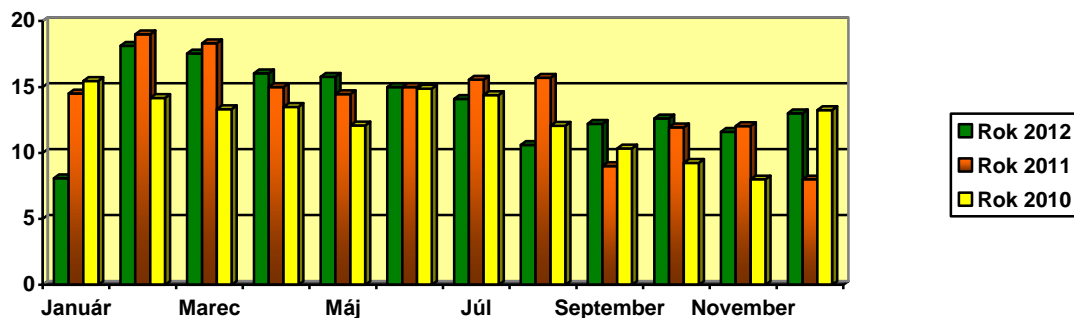
Cieľovou skupinou sú maloleté deti od 0 do 18 rokov

- a/ ktorých doterajšia výchova je vážne ohrozená alebo vážne narušená;
- b/ ktoré sú týrané a zanedbané;
- c/ ktoré majú poruchy správania;
- d/ ktoré pochádzajú zo sociálne a hmotne núdznych rodín;
- rodičia problémových detí.

ZHODNOTENIE ČINNOSTI ODBORNÉHO PRACOVISKA – SOCIÁLNEHO PRACOVNÍKA

Pri pobytovej forme poskytujeme nevyhnutnú starostlivosť, ktorou je stravovanie, bývanie a zaopatrenie. Pre rok 2012 bolo finančne zazmluvnených 14 klientov. Od začiatku roku 2012 bola obsadenosť lôžok v jednotlivých mesiacoch nasledovná:

- Január 8,09
- Február 18,13
- Marec 17,54
- Apríl 16,03
- Máj 15,77
- Jún 15,00
- Júl 14,09
- August 10,61
- September 12,20
- Október 12,61
- November 11,60
- December 13,00

Celkový priemer obsadenosti lôžok v roku 2012 bol 13,72 klientov. Absolútny počet klientov KS v roku 2012 bol 30, z toho 29 klientov bolo umiestnených na základe rozhodnutia súdu o predbežnom opatrení a jeden klient na základe rozhodnutia súdu o výchovnom opatrení.

Za dôležité pre klientov sme považovali vypracovanie plánu na zvládnutie krízy.

V pláne sa zväžili reálne možnosti klienta a jeho ambície na jednej strane a možnosti krízového strediska na druhej strane. Plán na zvládnutie krízy sociálny pracovník konzultoval aj s ďalšími odborníkmi. Plán na zvládnutie krízy zahŕňa nasledovné témy:

- čo sa mi na sebe najviac páči
- dôležití ľudia v mojom živote
- čo je pre mňa dôležité teraz
- škola
- čo ma robí šťastnou / šťastným
- budúcnosť
- zdravie a bezpečie
- komunikácia (čo robím keď cítim...)
- čo chcem, aby sa zmenilo
- problémy, ktoré je nutné riešiť

Na základe týchto údajov sociálny pracovník v spolupráci s ďalšími odborníkmi určil základné ciele a úlohy pre seba i pre klienta. Taktiež stanovil najvhodnejšiu formu sociálnej terapie.

ZHODNOTENIE ČINNOSTI ŠPECIÁLNEHO PEDAGÓGA

V roku 2012 pedagogická pracovníčka sporadicky vykonávala prácu špeciálneho pedagóga, od 1.9.2012 bola zároveň vedúcou výchovy. Po príchode zo školy pracovala s konkrétnym dieťaťom podľa rozvrhu hodín. Pomoc klientom poskytovala na základe odporúčaní ďalších odborníkov a individuálneho plánu na zvládnutie krízy, ktorý mesačne vyhodnocovala spolu so sociálnym pracovníkom a pedagógmi.

ZHODNOTENIE ČINNOSTI ODDELENIA PRE PRÁCU S DEŤMI

NÁUČNÁ ČASŤ

- príprava na školské vyučovanie
- samoobslužné činnosti

V rámci náučnej časti si pedagógovia spolu s klientmi pripomenuli sviatky menín a narodenín klientov a pedagógov, sviatky a slávnosti v rámci liturgického roka, rôzne pamätné dni na Slovensku, medzinárodné dni – napr. MDŽ, Medzinárodný deň Rómov,

Medzinárodný deň Zeme, Svetový deň pohybom ku zdraviu, Deň matiek, Deň otcov, Medzinárodný deň detí, Svetový týždeň rodiny, Svetový deň úsmevu, Deň Guinnessových svetových rekordov, Misijnú nedeľu.

Nechýbalo milé posedenie pri adventnom venci, či pri štedrovečernom stole, ako aj rozlúčka so starým rokom – Silvester.

KULTÚRA

Všetci, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na výchove a vzdelávaní klientov KS sa zameriavali na aktivity, ktorých cieľom bolo formovanie nového človeka a ktoré priaznivo pôsobili na rozvoj osobnosti klientov.

Išlo predovšetkým o tieto aktivity: účasť na bohoslužbách, návšteva kultúrnych pamiatok v meste Spišská Nová Ves a na Spiši vôbec, účasť na koncertoch, divadelných a filmových predstaveniach v Spišskej Novej Vsi, účasť na kultúrno-spoločenskom programe v Košiciach z príležitosti Týždňa rodiny, na otvorení letnej turistickej sezóny v SNV, v Spišskej knižnici, múzeu, v Dome Matice Slovenskej na výstave kaktusov a bonsajov, aktivitách počas Spišských trhov, návšteva Detského dopravného ihriska v Spišskej Novej Vsi, tvorivých dielní v Národopisnom múzeu v Smižanoch a účasť na aktivitách poriadaných mestom Spišská Nová Ves. Klienti sa zúčastnili „strašidelnej noci“, rozprávky a lampiónového sprievodu v ZOO.

Veľký dojem na klientov urobila návšteva vo Vysokošpecializovanom odbornom ústave geriatrickom sv. Lukáša v Košiciach, v Chránených dielňach Caritas sv. Jozefa Robotníka a na Zborových chrámových dňoch v kostole Premenenia Pána v Spišskej Novej Vsi.

Na veľmi dobrej úrovni bola spolupráca so Zariadením pre seniorov Katarína, kde mohli klienti z Krízového strediska a žiaci zo Súkromnej materskej školy Alžbetka spríjemniť popoludnia pri príležitosti Dňa matiek a v októbri pri príležitosti mesiaca úcty k starším.

PRÁCA V KÚTIKoch

KÚTIK PRE PRAKTICKÝ ŽIVOT

Cieľom práce v tomto kútiku bol rozvoj zručností a tvorivosti prostredníctvom maľovania, kreslenia, modelovania z plastelíny, moduritu, hliny a rôzne ďalšie práce s prírodným materiálom, ktoré rozvíjajú zručnosť, tvorivosť, podporujú rozvoj zmyslov a pozitívny vzťah k práci, napr. výroba papierových lienok, zvončeka z mini črepníka, srdca, žabky na rolke, čiapky, papierových vrtuliek, kocky s motívmi krížovej cesty, príprava vianočnej a veľkonočnej dekorácie, vrátane vianočných a veľkonočných pozdravov.

Nechýbala práca s cestovinami, z ktorých si pripravili náhrdelník. Vo voľnom čase si klienti vyrábali „stojan“ na ceruzky, zakladací obal na vlastné výtvarne práce, venovali sa spracovaniu, sušeniu a uskladneniu nazbieraných bylín do fliaš. V rámci kútika pre praktický život sa klienti učili zdravotnú výchovu a správne dodržiavať osobnú hygienu.

Medzi prácu v kútiku pre praktický život boli zaradené bežné práce prirodzeného prostredia ako sú používanie umývačky riadu, práčky, vysávanie, triedenie a ukladanie hračiek, čistenie obuvi, upratovanie izby, uloženie stoličky, uloženie odevu, prestieranie stola, podávanie jedla, odnášanie použitých riadov a príborov, služby v kuchyni, príprava jednoduchých jedál, opekačky, pečenie zákuskov, vianočného pečiva, príprava štedrej večere, upratovanie záhrady a dvora vo všetkých ročných obdobiach.

Za veľmi dôležité v rámci tohto kútika bola považovaná gramotnosť v oblasti hospodárenia s vreckovým. Klienti mali možnosť každý týždeň chodiť na nákup a vybrať to, čo bolo pre nich potrebné.

MONTESSORI KÚTIK

Pôsobenie na klienta bolo zamerané na jeho citový, rozumový a mravný vývoj. Pedagógovia sa usilovali o to, aby sa klientom vštepovali základné hodnoty, na ktorých stojí spoločnosť, ako sú láska, priateľstvo, skromnosť, solidarita, obetavosť, česť, tolerancia, úcta ku každej ľudskej bytosti, sebadisciplína a pod.

V rámci kútika Montessori boli najviac využívané suché aktivity a s deťmi v predškolskom veku išlo hlavne o rozvíjanie jemnej motoriky – uchopenie predmetov, strúhanie pasteliek a cerúz.

MULTIMEDIÁLNY KÚTIK

Cieľom práce v tomto kútiku bolo zvýšenie počítačovej gramotnosti v oblasti vyhľadávania cez niektorý internetový prehliadač, práca v programe Word, kopírovanie, práca s obrázkom, tlač dokumentov, sledovanie klipov a počúvanie hudby na Youtube, prezeranie fotiek a videozáznamu z akcií krízového strediska, prezentácia fotografií zo Santiaga de Compostela, z letných prázdnin a účasti na jednotlivých projektoch, práca v Detských kútikoch, pexeso, omalovánky, používanie dataprojektora a pozeranie filmov a prezentácii na plátne, sledovanie rozprávky na internete, poznávanie fauny a flóry pomocou dataprojektora a notebooku.

BIBLIOTERAPEUTICKÝ KÚTIK

Aktivity tohto kútika prispievali k rozvoju ducha. Ich cieľom bolo oboznámiť klientov s dejinami vyvoleného národa a s významnými osobnosťami Starého a Nového zákona, pestovať živú vieru a vzťah k Bohu prostredníctvom základných kresťanských modlitieb, piesní, účasťou na bohoslužbách, návštevou sakrálnych objektov, konania skutkov telesného milosrdenstva, sledovania životopisov svätých a biblických príbehov cez DVD. Nechýbali katechézy a aktivity spojené s prípravou na Vianoce, Veľkú noc, sviatky Panny Márie. Pre tieto aktivity sa využívali priestory kaplnky zasvätenej Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

MUZIKOTERAPEUTICKÝ KÚTIK

V rámci tohto kútika boli aktivity zamerané na dychové cvičenia, na oboznámenie sa s perkusiami a doprevádzanie piesní, s hrou na hudobných nástrojoch - djembo, gitara, flauta, ústna harmonika, bubon, na rozvoj citenia na rytmus, počúvanie hudby a detských piesní, hudobno-pohybové riekanky, na nácvik piesní a programov, ktoré vyvrcholili v súťaži „Superstar Alžbetka“, „Alžbetka má talent“ a tiež pri vystúpení na Plese Alžbetákov, na diskotéke v prírode či v priestoroch KS, Štefanskej a Silvestrovskej zábave. Veľký úspech u klientov mali eRko tance, belgický a rómske tance, nácvik gospelových, vianočných a rómskych piesní, pozeranie DVD Spievankovo 3 a Moderná popoluška.

LITERÁRNY KÚTIK

Cieľom aktivít v literárnom kútiku bolo pôsobenie na klienta pomocou detskej, náboženskej i umeleckej literatúry, organizovanie čítania vybraných textov alebo individuálneho čítania prostredníctvom dostupnej literatúry. K tomu bol využitý Deň rozprávok, počúvanie čítanej rozprávky, riekanky, čítanie obrázkových kníh pre klientov predškolského veku, čítanie kníh školopovinných klientov. V aktivitách kútika nechýbal nácvik a prednes básní, riekaniek, zhotovenie vlastnej knihy a výroba darčekovej knihy.

Pre rozvíjanie vzťahu klientov ku knihe a k čítaniu literatúry vôbec bola využitá návšteva Spišskej knižnice, ktorá bola spojená s divadelným predstavením.

HOBBY KLUB A INÉ ŠPORTOVÉ AKTIVITY

Poslaním pedagógov v priebehu roku 2012 bolo motivovať klientov k pohybu, k rôznym športovým aktivitám a zároveň ich cieľom bolo u klientov prebudíť záujem o prírodu. Preto sa snažili odpútať deti od konvenčného umelo vytvoreného prostredia v meste a pestovať u nich správny vzťah k prírode. Tak mohli objaviť a prejavíť svoju energiu i talenty. Dosahovali to vychádzkami, rôznymi druhmi turistiky – pešou do blízkeho okolia (Teplička nad Hornádom, Schuleroh, Blaumont, Tisícročná kaplnka, Pieskovec, Suchá Belá) cykloturistikou do Slovenského raja, vodnou turistikou na mestskom kúpalisku a plavárni, krasoturistikou na Gemeri, vysokohorskou turistikou vo Vysokých Tatrách, lyžiarskou turistikou v Poráčskej doline, korčuľovaním sa v skateparku a na syntetickom ľade.

Klienti prejavili živý záujem o prírodu svojou starostlivosťou o kvety, kvetinové záhony, ale aj o vtáčikov, kŕmenie kačiek a rybičiek, zakrmovanie a pozorovanie stôp zvierat hlavne v zimnom období, zberom lesných plodov a liečivých bylín.

ODDYCHOVÝ A HRACÍ KÚTIK

Cieľom aktivít v tomto kútiku bol rozvoj detskej kreativity, podpora spolupráce medzi klientmi, akceptácia seba a iných, zvýšenie sebavedomia klientov.

K tomu boli využívané nasledovné aktivity: hry v spoločných priestoroch KS, na dvore a v prírode - preteky v behu a zábavno-súťažné hry. Nechýbali ani hry zamerané na enviromentálnu výchovu - hra v pieskovisku, zber kamienkov, odpadkov na dvore a v prírode, na výchovu k manželstvu a rodičovstvu, napr. hra Na rodinu, v Reštaurácii, s detskou kuchynkou a bábikami, telefonovanie.

Pre klientov predškolského veku boli dôležité hry zamerané na rozvoj motoriky – skladanie mozaiky, navliekanie korálok, skladanie koliesok, manipulácia s drevenými a plastovými kockami, hry s legom, stavba domov zo stavebnice SEVA, montážne hry, spájanie „céčok“ do náramku a náhrdelníka, skladanie puzzle, hry s penovými puzzle, s autami na autodráhe.

MOTIVAČNÉ AKTIVITY

REALIZÁCIA PROJEKTU KULTÚRA TELA A DUCHA

Tento projekt bol podporený Ministerstvom vnútra SR a Obvodným úradom v Košiciach v rámci prevencie kriminality. Boli do neho zapojení klienti Krízového strediska a Domova na polceste Alžbetka, n.o., ako aj deti a mladí ľudia z mesta Spišská Nová Ves a okolia. Účastníkov projektu sme chceli naučiť prekonávať samých seba a cez mnohé formy činnosti v turistike im pomôcť zvládať náročné životné situácie, naučiť ich mnohým životným pravdám, objavovať talenty a pravé životné hodnoty. Zároveň vo svojom okolí sa mali stať svedkami toho, ako racionálne využívať voľný čas a pritom v sebe objaviť doposiaľ nepoznané.

Prevažujúcimi aktivitami boli rôzne formy turistiky – vychádzky a pešia turistika, lyžiarska turistika na bežkách, vodná turistika, cykloturistika, krasová a vysokohorská turistika. Motívom turistickej činnosti bolo poznávanie prírody, ale aj ľudských výtvorov, kultúry a života ľudí.

Aktivity dotovaného projektu:

- hry v prírode v nadväznosti na svetový deň Pohybom ku zdraviu
- spoznávanie kultúrnych pamiatok – Spišský hrad

- prednáška a beseda na tému: Zvieratá v Národnom parku Slovenský raj so zoológom Národného parku Slovenský raj
- prednáška a modelová situácia za účasti policajta
- orientačné hry v prírode na Blaumonte
- turistická vychádzka do prírody
- návšteva Národného parku Slovenský raj – Tomášovský výhľad
- výzvedná nočná výprava
- orientácia v teréne (práca s mapou, ukážka práce s buzolou, ďalekohľadom)
- letný pobytový tábor Vyšné Ružbachy - oboznámenie sa s okolím, orientácia v teréne, poznávanie fauny a flóry, turistika, kúpalisko, kráter, hry, detské ihrisko, tenisový kurt, opekačka, diskotéka, návšteva skanzenu a hradu, kultúrnych pamiatok v Starej Ľubovni
- krasoturistika na Gemeri
- cykloturistika
- poznávanie fauny a flóry
- vodná turistika
- vysokohorská turistika vo Vysokých Tatrách
- zber liečivých rastlín – príprava herbára
- pozorovanie stôp lesnej zveri
- prednáška o nebezpečenstve rôznych druhov závislostí
- lyžiarska turistika
- preteky turistickej zdatnosti

REALIZÁCIA PROJEKTU DAJ SA MI NAPIŤ Z PRAMEŇA KRÁS

Projekt „Daj sa mi napiť z prameňa krás“ je podporený Nadáciou pre deti Slovenska v rámci Hodiny deťom. Trvá od augusta 2012 do júla 2013. Je určený všetkým klientom KS a Domova na pol ceste. Jeho cieľom je poskytnúť klientom pochádzajúcim zo sociálne znevýhodneného prostredia vedomosti o vode, jej vlastnostiach, význame pre život človeka, hrozbe nedostatku pitnej vody. S vodou sú spojené jednotlivé aktivity ako sú turistické vychádzky k prameňom potokov, k termálnym prameňom, riekam, exkurzie do závodu na výrobu nealkoholických nápojov, pobyty pri vode. Počas týchto aktivít si deti môžu zaznamenávať získané informácie na diktafón, mnohé zábery fotografovať a kamerovať. Výsledkom tohto projektu bude „dokumentárny filmík“, kalendár s tematikou vody a záverečný workshop.

Aktivity dotovaného projektu zrealizované v roku 2012

- Formovanie tímu odborníkov, pracovníkov a dobrovoľníkov.
- Víkendový pobyt na termálnom kúpalisku Vadaš v Štúrove. Prvý deň pobytu účastníci projektu strávili na termálnom kúpalisku Vadaš a využili možnosti jednotlivých bazénov s ich atrakciami, ako aj ihriská a športoviská. Pobyt v Štúrove využili aj na návštevu Ostrihomu.
 - Tvorivé dielne účastníkov projektu. Práca na PC – spracovávanie získaných poznatkov a fotografií za pomoci odborníkov.
 - Víkendový pobyt v kúpeľnom meste Rajecké Teplice. Účastníci projektu boli oboznámení s históriou kúpeľného mesta Rajecké Teplice, s liečebnými účinkami prameňov. Po oboznámení sa so samotným kúpeľným mestečkom účastníci projektu rozvíjali svoju plaveckú gramotnosť v dostupných plavárňach a rôzne iné pohybové aktivity - pešiu turistiku do okolia. Do programu víkendového pobytu bola zaradená aj návšteva Rajeckej Lesnej so

známym Slovenským Betlehemom, Bojníc spojená s prehliadkou Bojnického zámku a Čičmian.

- Pramene a gejzír pod Sivou bradou. Pri plánovanej náučno-turistickej vychádzke spoznávali účastníci projektu pramene a gejzír pod Sivou bradou neďaleko Spišského Podhradia, čím mali možnosť vidieť prírodné bohatstvo, ktoré je na Spiši. Odtiaľ klienti prešli po zaujímavom turistickom chodníku, ktorý začínal na Spišskom salaši, cez Sivú bradu, Pažicu, Spišskú Kapitulú, Spišské Podhradie, Spišský hrad, cez travertínové kopy Sobotisko a Dreveník pokračovali do Spišských Vlách.

- Chceme byť plavci. Cieľom tejto aktivity bolo odstránenie plaveckej negramotnosti, naučiť účastníkov projektu bezpečne a účelne sa pohybovať vo vode, aby sa tak predišlo rôznych zraneniam a úmrtiam. Do 31.12.2012 u všetkých účastníkov projektu bola odstránená plavecká negramotnosť.

Ďalšie aktivity projektu sú plánované v roku 2013.

REALIZÁCIA POZNÁVACIE LETNÉHO TÁBORA V RICCIONE

Cieľom tohto pobytu bola skutočnosť, že Krízové stredisko Alžbetka zabezpečuje svojim klientom aj zdravotnú starostlivosť. Vzhľadom na to, že prevažná väčšina klientov prichádza do KS s rôznymi chronickými ochoreniami, rozhodli sme sa využiť ponuku Cestovnej kancelárie Ezotour na pobyt pri mori. Nielen morská voda, ale aj samotný pobyt pri mori, spoločné šantenie v slanej morskej vode, spoločné hry, súťaže a výlety prispeli k upevneniu zdravia, ale aj vzťahov medzi klientmi. Počas pobytu mali možnosť previesť sa vláčikom po Riccione, oboznámiť sa s mestom a navštíviť Indiánsky ranč. Nechýbali vychádzky po morskom pobreží, do blízkeho letoviska Misano a do San Marino. Klienti sa obohatili novými poznatkami z inej krajiny a mohli sa stretnúť s ľuďmi takmer z celej Európy.

B. SÚKROMNÁ MATERSKÁ ŠKOLA

Materská škola ponúka výchovnú pedagogiku s prvkami Montessori, ktorá vychádza z myšlienky: „Pomôž mi, aby som to dokázal urobiť sám.“ (M. Montessori).

Predmetom činnosti materskej školy je predprimárna výchova a vzdelávanie.

Materská škola vo svojej pedagogickej koncepcii vychádza z koncepcie pedagogiky Marie Montessori. Dr. Mária Montessori, ktorá ako prvá žena dostala lekársky diplom. Venovala sa práci s mentálne zaostalými deťmi, ktoré po krátkom čase dosiahli úroveň svojich zdravých vrstovníkov. Rozhodla sa ponúknuť týmto deťom praktické aktivity z každodenného života, ktoré deti inštinktívne priťahovali a cvičenia so špeciálnym didaktickým materiálom za účelom systematickej výchovy jednotlivých zmyslov. Montessori zistila, že pokiaľ má dieťa v dostatočne stimulujúcom prostredí možnosť slobodného výberu činnosti, ktorej sa môže venovať tak dlho, ako potrebuje, dieťa stabilizuje svoju pozornosť a dosahuje stav hlbokého sústredenia pri práci so zvoleným materiálom. Dochádza k urýchleniu vnútorného vývinu, organizácii psychického života, čo sa prejaví psychickou rovnováhou, pracovnou disciplínou, zmenou správania a osobných rysov.

Prostredie

Pripravené prostredie v Montessori triede je vybavené materiálom, ktorý zodpovedá mentálnej úrovni dieťaťa. Všetko zariadenie je rozmermi prispôsobené deťom. Miestnosti, v ktorých sa deti pohybujú sú esteticky zladené, výzdoba je jednoduchá a funkčná, aby zbytočne neodpútavala pozornosť dieťaťa.

Metódy

Špecifikom Montessori metódy je používanie špeciálneho didaktického materiálu rozdeleného do niekoľkých skupín podľa schopnosti, ktorú rozvíja. Je umiestnený v otvorených policiach, kedykoľvek prístupný dieťaťu. Každá vec má svoje miesto. Ak dieťa ukončí prácu s materiálom, je vedené k tomu, aby ho vrátilo na pôvodné miesto. V Montessori škôlke dieťa môže získať základy z matematiky, jazyka, botaniky, zoológie, zemepisu, ktoré sú náplňou učebných osnov základných škôl.

Úloha pedagóga

Učiteľ v Montessori škôlke je dynamickým spojivom“ medzi pripraveným prostredím a dieťaťom. Starostlivo pripravuje prostredie. Pracuje s jednotlivcami alebo so skupinami. Do koncentrovanej činnosti dieťaťa nezasahuje, neopravuje chyby. Ak dieťa nepracovalo správne, učiteľ mu môže materiál ešte raz predviesť. Pomáha dieťaťu, aby sa rozvíjalo svojimi vlastnými silami.

Aj napriek tomu, že pedagógovia vo svojej činnosti uplatňujú prvky Montessori, postupujú podľa Štátneho a následne Školského vzdelávacie programu.

V školskom roku 2012/2013 je v MŠ 20 žiakov, z toho sú traja integrovaní.

ZHODNOTENIE PLÁNU AKTIVÍT

Január

- Už je zima, už je tu
- Staráme sa o zvieratká
- Zimné športy

Február

- Zhotovovanie karnevalových masiek
- Zimná vychádzka do blízkeho prírodného prostredia so zameraním na pozorovanie zmien v prírode, v počasí, dbanie na bezpečnosť pri prechádzaní cez cestu
- Fašiangový karneval detí.

Marec

- Účasť na divadelnom predstavení „Martinko Klinkaš“ v Spišskom divadle, divadelnom predstavení „Danka a Janka“
- Pri príležitosti Medzinárodného dňa knižníc - exkurzia detí do školskej a mestskej knižnice
- Návšteva detí MŠ v 1. ročníku Základnej školy na Levočskej ulici č.11 v Spišskej Novej vsi
- Jarná vychádzka ku Hornádu - Svetový deň vody
- Exkurzia do Slovenského Technického múzea a planetária v Košiciach, pri príležitosti Svetového dňa planetárií

Apríl

- Príprava veľkonočného pečiva
- Návšteva hospodárskeho dvora v Tepličke nad Hornádom
- Výsadba stromčeka do skalky v areáli materskej školy pri príležitosti Dňa stromov.
- Deň narcisov - zhotovenie narcisov a iných jarných kvetov

Máj

- Účasť na Dni otvorených dverí v areáli Hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi

- Medzinárodný deň matiek - vystúpenie detí s hudobno–dramatickým pásmom pre rodičov
- Poznávanie mesta a významných budov v Spišskej Novej Vsi cez vychádzku a orientáciu v meste podľa mapy
- Umeleckým fotením detí na tablo sme si pripomenuli Svetový deň fotografie
- Návšteva dopravného ihriska v Spišskej Novej Vsi

Jún :

- Medzinárodný deň detí účasť na súťažno–zábavnom programe „Mesto plné detí“.
- Výlet do ZOO v Spišskej Novej Vsi
- Výroba akvária a rybníka pri príležitosti Svetového dňa vody
- Slávnostné ukončenie školského roka

September:

- Mám nových kamarátov
- Ľudia, ktorí sa o mňa v MŠ starajú
- Cesta do MŠ - „Becepáčik na návšteve v materskej škole“
- Šarkaniáda, potulky jesennou prírodou
- Príprava zdravého olovrantu

Október:

- Farby jesene
- Jesenné práce – zber úrody
- Ihličnatý, listnatý strom a krík
- Živočíchy v jeseni
- Návšteva Botanickej záhrady v Košiciach
- Návšteva Vlastivedného múzea v Spišskej Novej Vsi
- Vystúpenie s kultúrnym programom v ZpS Katarína

November:

- V zdravom tele, zdravý duch – Deň zdravej výživy – „Zelený deň“
- Ovocie, zelenina – Vitamínko a Vitálka
- Keď sme chorí
- Tekvicová slávnosť
- Beseda o správnom čistení zúbkov s dentálnou hygieničkou
- Návšteva nemocnice s poliklinikou, lekárne v Spišskej Novej Vsi
- Pripravujeme sa na Vianoce, čakáme svätého Mikuláša

December:

- Vítame svätého Mikuláša
- Výroba adventných vencov
- Vianočné medovníčky
- Vyrábame vianočné darčeky
- Ozdobujeme vianočný stromček
- Vianočná besiedka

C. ZARIADENIE PRE SENIOROV A DSS RASLAVICE

Zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb začal svoju činnosť 1.12. 2008. Jeho činnosť je v súčasnosti vymedzená Zákonom o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona o živnostenskom podnikaní č. 448/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov (§ 35 Zariadenie pre seniorov a § 38 Domov sociálnych služieb).

K 31. 12. 2012 je v starostlivosti zaradených 14 dôchodkýň – rehoľných sestier, ktoré tu prežívajú roky staroby po odchode z aktívnej činnosti. Z toho 10 dôchodkýň je zaradených v zariadení pre seniorov a na základe rozhodnutia Prešovského samosprávneho kraja, Odbor sociálny, 4 klientky sú zaradené do domova sociálnych služieb.

Dom sv. Jozefa začal svoju činnosť na základe registrácie Prešovského samosprávneho kraja, ktorý ako príslušný orgán v zmysle § 71a zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci vyhovel žiadosti neziskovej organizácie Alžbetka a zaradil Dom sv. Jozefa do registra subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby v zmysle citovaného zákona na území Prešovského samosprávneho kraja.

Poskytovanie sociálnych služieb v zmysle § 35 a § 38 uvedeného zákona sa v r. 2012 realizovalo v činnostiach:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby – z celkového počtu 14 klientiek je 6 s najvyšším, 6. stupňom odkázanosti, 4 klientky sú s 5. st. odkázanosti, 3 so 4. st. odkázanosti a 1 s 3. stupňom odkázanosti. Z toho vyplýva, že v prevažnej miere potrebujú pomoc inej osoby pri základných životných úkonoch – v dennom kontakte;
- základné sociálne poradenstvo – účasť pri riešení problémov klientok, príp. hľadanie a sprostredkovanie ďalšej pomoci (pomoc pri riešení rôznych situácií v styku s úradmi príp. inými subjektmi) – podľa potreby a požiadaviek klientok;
- sociálna rehabilitácia – podpora a povzbudzovanie k samostatnosti a sebaistočnosti klientok, aktivizovanie schopností a posilňovanie návykov pri sebaobslužbe – v dennom kontakte;
- ošetrovateľská starostlivosť – je poskytovaná podľa potreby v zariadení podľa ordinácií lekárov (aplikácia liekov, masáže, polohovanie, príp. odbery biologického materiálu), zložitejšie ošetrovateľské úkony sú sprostredkované v zdravotníckych zariadeniach v Bardejove, príp. Prešove;
- ubytovanie – v 1- a 2-lôžkových izbách;
- stravovanie – príprava a podávanie celodennej stravy (5 jedál denne). Výber jedál je s klientkami konzultovaný a prispôsobuje sa ich prániam. V r. 2012 sa podalo cca 5030 celodenných jedál;
- upratovanie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva – sa poskytuje priebežne denne všetkým klientkam podľa potreby;
- záujmová činnosť, pracovná terapia, duchovné a náboženské aktivity – rôzne aktivity za účelom udržania, príp. obnovy fyzických a mentálnych schopností a pracovných zručností klientok, ktoré sa vzájomne prelínajú.
 - **Záujmová činnosť – denné aktivity:** sledovanie správ a diania doma, vo svete, v Cirkvi prostredníctvom TV a rádia Lumen, čítanie časopisov, kníh, neformálne diskusie o diani.
 - **Denná účasť na bohoslužbách** – v ZpS a DSS, príležitostné návštevy bohoslužieb v obci, účasť na cirkevných slávnostiach aj v ďalšom okolí.

- **Týždenné spoločné stretnutia** – vzájomné konzultácie a informovanosť, rozbor materiálov permanentnej formácie SDR, konzultácie o textoch sv. Písma, spoločné čítanie aktuálnej literatúry a pod.
- **Príležitostné premietanie filmov** s následnou diskusiou.
- **Príležitostné neformálne návštevy** príbuzných a známych v obci i mimo obce, spoločné vychádzky a výlety, účasť na slávnostiach a pohreboch v rámci rehole.
- **Spoločné oslavy a posedenia pri káve** – z príležitosti mením a narodenín, profesných jubileí a slávností, podľa možností s prizvaním príbuzných.

Pracovná terapia – sa realizuje v štyroch stupňoch, ktoré sa navzájom prelínajú. Na 1. stupni sa dáva dôraz na zvládnutie sebaobslužných úkonov, na 2. stupni je vzájomná pomoc a podpora spolubývajúcich, na 3. stupni sú pomocné práce pre vlastné zariadenie (pomoc pri umývaní riadov, v práčovni, pri upratovaní a pri úprave okolia zariadenia, pestovanie kvetov a p.), na 4. stupni sú príp. práce pre iné subjekty a výroba drobných dekoračných predmetov (v súčasnosti už v menšej miere).

D. DOMOV NA POLCESTE

V Domove na polceste (DpC) sa poskytuje sociálna služba na určitý čas fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie po skončení poskytovania sociálnej služby v zariadení, po skončení starostlivosti v zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody alebo z väzby.

V Domove na polceste sa v priebehu roku 2012 poskytovalo:

1. Ubytovanie na určitý čas na základe zhodnotenia celkovej situácie klienta;
2. Sociálne poradenstvo
 - 2a) Sociálne poradenstvo
individuálne
 - 2b) Sociálna prevencia, psychoterapia a krízová intervencia
Spoločné a individuálne rozhovory - motivačné, riadiace, hodnotiace zamerané predchádzanie a na zabraňovanie príčin vzniku, prehlbovanie alebo opakovanie porúch psychického alebo sociálneho vývinu a na osobnostný rast klientov
3. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov - išlo o odbornú činnosť, ktorá bola zameraná najmä na poradenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme fyzickej osoby.
4. V procese socializácie sa u klientov hodnotilo:
 - dodržiavanie podmienok dohodnutých pri uzatváraní zmluvy;
 - schopnosť vybavovať si úradné záležitosti samostatne;
 - schopnosť samostatnej manipulácia s elektrickými spotrebičmi, dodržiavanie bezpečnostných predpisov pri manipulácii;
 - schopnosť dodržiavania osobnej hygieny a čistoty v osobných veciach i v spoločných priestoroch, dôslednosť pri práci, zodpovedné vykonávanie zverených úloh;
 - schopnosť efektívne hospodáriť s financiami

- nažívanie v tolerancii
- vzájomná pomoc
- vytváranie si prvých vlastných pravidiel pre svoj budúci život

5. Pracovná terapia

Hlavným cieľom pracovnej terapie bolo zabezpečiť čo najlepšie podmienky na sebarealizáciu klientov pri ich sprevádzaní k samostatnému životu a uplatneniu sa na trhu práce. Osobný tútor – sprevádzateľ bol pedagóg, ktorý pomáhal klientom s využitím pedagogických metód individuálneho sprevádzania.

Najdôležitejšie aktivity v rámci pracovnej terapie boli nasledovné:

- obaľovanie kníh v literárnom kútiku
- výroba darčekového košíka
- práca s hlinou a výroba srdiečok z hliny
- predvianočné upratovanie
- umývanie okien
- upratovanie ubytovacích priestorov
- pranie a žehlenie
- varenie a pečenie
- príprava Mikuláša pre deti KS
- pomoc pri vianočnej výzdobe

V Domove na polceste boli utvorené podmienky na:

1. prípravu stravy - klienti sa stravovali individuálne vo svojej kuchynke;
2. vykonávanie základnej osobnej hygieny
3. pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva – v rámci spoločnej pracovne;
4. záujmovú činnosť – v rámci kútikov zriadených v KS
 - multimedialný s prístupom na internet,
 - literárny,
 - hobby klub s možnosťou stolnotenisových turnajov,
 - kútik pre praktický život – práca s hlinou, keramickou vypaľovacou pecou, práca v kuchyni pri príprave jedál
 - kútik bibliografický
 - šport a turistika

V rámci zvyšovanie svojej odbornosti a zaradenia sa na trh práce klientky absolvovali opatrovateľský kurz.

Vo voľnom čase mali možnosť zapojiť sa do projektov „Kultúra tela a ducha“ a „Daj sa mi napiť z prameňa krás“ realizovaných v rámci Prevencie kriminality a Hodiny deťom. Zúčastnili sa týždenného pobytu vo Vyšných Ružbachoch, na Košiarnom Briežku, víkendového pobytu v Rajeckých Tepliciach, na rôznych kultúrnych vystúpeniach.

V rámci duchovnej podpory mali možnosť zúčastňovať sa na bohoslužbách.